

Магістр 2 курсу
факультету економічної інформатики ХНЕУ

**СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНИХ
НАДХОДЖЕНЬ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ
ЗА ВИДАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ**

Анотація. Наведено статистичний матеріал, що характеризує стан інвестиційних надходжень в економіку України за видами економічної діяльності з 2002 по 2011 роки. Представлено результати статистичного аналізу інвестиційних надходжень за допомогою структурно-динамічного аналізу.

Аннотация. Приведен статистический материал, характеризующий состояние инвестиционных поступлений в экономику Украины по видам экономической деятельности с 2002 по 2011 годы. Представлены результаты статистического анализа инвестиционных поступлений при помощи структурно-динамического анализа.

Annotation. statistical material that characterizes the state of investment income in the economy of Ukraine according to the type of economic activity from 2002 to 2011 is presented. The results of statistical analysis of investment income by means of structural and dynamic analysis are given.

Ключові слова: інвестиції, інвестиційні надходження, економіка.

В умовах загострення ринкової конкуренції між підприємствами за нові ринки збуту готової продукції оцінка інвестиційної привабливості окремого суб'єкта, що господарює, є важливим питанням при прийнятті інвестиційного рішення потенційним інвестором.

Підприємство повинно максимально підвищувати свою інвестиційну привабливість для того, щоб інвестор вклав гроші саме в його проект, тому питання інвестиційної привабливості підприємства є дуже актуальним на сьогоднішній день, коли конкуренція за інвестиційні ресурси стає все жорсткішою.

В економічній літературі немає єдиного підходу до визначення сутності поняття "інвестиційна привабливість підприємства". Це питання розглядали як вітчизняні, так зарубіжні дослідники, зокрема Бланк І. О., Бандурін Ф. В., Буткевич С. А., Гайдуцький Ф. П., Мамуль Л. О., Чернявська Т. А., Епштайн Д. А., С. Естрин, Мейер К. Е. та інші і відповідно, кожен з дослідників має свою точку зору стосовно цього поняття та методів її оцінки, в основному відмінності полягають у аналізі різного набору фінансових показників, а в цілому іноді повторюють, а іноді доповнюють одна одну [1].

Однак це не зменшує актуальності дослідження підходів до визначення поняття інвестиційної привабливості підприємства в розрізі сучасних тенденцій розвитку економіки.

Отже, визначимо найбільш привабливі для інвестора види економічної діяльності в Україні. Для аналізу будемо використовувати дані, наведені в табл. 1

Інвестиційні надходження в економіку України за видами економічної діяльності, млн дол. США

Вид економічної діяльності	Роки									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	86,8	113,2	206	224	309,6	404,3	557,3	813,3	793,7	838,7
Рибальство, риборицтво	0,4	0,4	0,5	2,1	0,5	0,5	0,9	5,6	5,6	13,8
Промисловість	2443,6	2821,5	3394,1	3867,1	5569,2	6111,1	12421,2	12469,7	13276,4	14034,3
Будівництво	116,7	171,8	197	275,3	512,8	839,8	1631,8	1936,6	2206	2340,6
Освіта	3,4	3,3	3,4	18,6	34,1	36,7	18,1	13,4	14,1	8,8
Діяльність готелів та ресторанів	117,6	161,6	187,1	262,3	268	374,5	428,3	413	444,8	450,2
Діяльність транспорту та зв'язку	308,8	396,3	531,5	813,5	960,9	1136,8	1430,9	1567,6	1626,5	1706,8
Фінансова діяльність	355,2	420,6	504,3	694,3	1896,5	3561	6835,9	10496,1	12431	15110,5
Операції з нерухомим майном, оренда та ін.	177,5	239,9	392,4	674,3	1056,1	1768,6	2669,3	3613,8	4268,2	5721,5
Державне управління	*	*	-	0	0	0	0,2	0,5	0,5	0,5

Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	117,1	120,6	137	163,5	170,2	178,9	190,4	123,5	121	132,1
Надання комунальних та індивідуальних послуг	59	82,4	106,9	163,4	197,1	209,9	285,8	454,3	549	584,3
Торгівля; ремонт автомобілів та ін.	769,2	940,1	1134,2	1657,5	1956,1	2625,7	3072,1	3687	4316,6	4797,1
Усього	4555,3	5471,7	6794,4	10286,5	12531,1	17247,8	29542,2	35594,4	40053,4	45739,2

Структурний аналіз якнайкраще може відобразити питому вагу інвестиційних надходжень у різні сектори економіки. Розрахуємо структуру, щоб виявити, який вид економічної діяльності найбільш пріоритетний на території України. Результати наведені у табл. 2.

Таблиця 2

**Структура інвестиційних надходжень в економіку України
за видами економічної діяльності, %**

Вид економічної діяльності	Роки									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство	1,905	2,068	3,0319	2,177	2,470	2,344	1,88	2,284	1,981	1,833
Рибальство, рибацтво	0,0087			0,020	0,003	0,002	0,003	0,015	0,013	0,03

Промисловість	53,643	51,565	49,954	37,593	41,250	35,431	42,045	35,032	33,146	30,683
Будівництво	2,561	3,139	2,899	2,676	4,0922	4,869	5,523	5,440	5,507	5,117
Торгівля; ремонт автомобілів, побутових приладів	16,885	17,181	16,693	16,113	15,609	15,223	10,399	10,358	10,77	10,487
Діяльність готелів та ресторанів	2,581	2,953	2,753	2,549	2,138	2,171	1,449	1,160	1,1105	0,984
Діяльність транспорту та зв'язку	6,778	7,242	7,822	7,908	7,668	6,590	4,843	4,404	4,060	3,731
Фінансова діяльність	7,7975	7,686	7,422	6,749	15,134	20,646	23,139	29,48	31,036	33,034
Операції з нерухомим майном, оренда	3,8965	4,384	5,775	6,555	8,427	10,254	9,035	10,152	10,656	12,508
Державне управління	0	0	0	0	0	0	0,0006	0,001	0,001	0,001
Освіта	0,0746	0,060	0,050	0,180	0,272	0,212	0,061	0,037	0,035	0,019

Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	2,5706	2,2040	2,0163	1,589	1,358	1,037	0,644	0,346	0,302	0,28
Надання комунальних та індивідуальних послуг	1,2951	1,505	1,573	15,884	1,572	1,216	0,967	1,27	1,370	1,27
Усього	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Дивлячись на отримані результати, можна зробити такі висновки. Найбільшу питому вагу в структурі складає промисловість. Це обумовлено тим, що цей вид економічної діяльності складається з декількох видів промисловості. А саме: добувна, переробна промисловості та виробництво й розповсюдження електроенергії, газу та води, які, в свою чергу, також мають розподіл по підгрупах.

Отже, для більш точного результату проведемо структурний аналіз видів промисловості на основі табл. 3 [2].

Таблиця 3

Інвестиційні надходження у промисловість, млн дол. США

Промисловість (С + D + E)	Роки				
	2002	2003	2004	2005	2006
добувна промисловість – С	154,1	191	184,7	172,8	330,3
переробна промисловість – D	2 206,9	2 545,9	3 159,7	3 651,9	4 769,6
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води – E	82,6	84,6	49,7	42,4	69,3
Усього	2 443,6	2 821,5	3 394,1	3 867,1	5 169,2
	2007	2008	2009	2010	2011
добувна промисловість – С	431,6	1 053,6	1 071,2	1 050,1	1 193
переробна промисловість – D	5 547,5	11 085,4	11 128,1	11 916,5	12 488
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води – E	132	282,2	270,4	309,8	353,3
Усього	6 111,1	12 421,2	12 469,7	13 276,4	14 034,3

Розрахована структура наведена у табл. 4.

Таблиця 4

Питома вага інвестиційних надходжень у загальному обсягу структури, %

Промисловість (С + D + E)	Роки				
	2002	2003	2004	2005	2006
добувна промисловість – С	6,3062 7	6,7694 5	5,4418	4,4684 6	6,3897 7
переробна промисловість – D	90,313 5	90,232 1	93,093 9	94,435 1	92,269 6
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води – E	3,3802 6	2,9984 1	1,4643 1	1,0964 3	1,3406 3
Усього	100	100	100	100	100
	2007	2008	2009	2010	2011
добувна промисловість – С	7,0625 6	8,4822 7	8,5904 2	7,9095 2	8,5006
переробна промисловість – D	90,777 4	89,245 8	89,241 1	89,757	88,982
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води – E	2,16	2,2719 2	2,1684 6	2,3334 6	2,5174
Усього	100	100	100	100	100

Отримані результати дозволяють зробити висновок, що найбільша питома вага притаманна переробній промисловості. Отже, далі доцільно розглядати саме інвестиційні надходження у переробну промисловість.

Тепер проаналізуємо інвестиційні надходження динаміки, використовуючи графічний метод (рисунок).

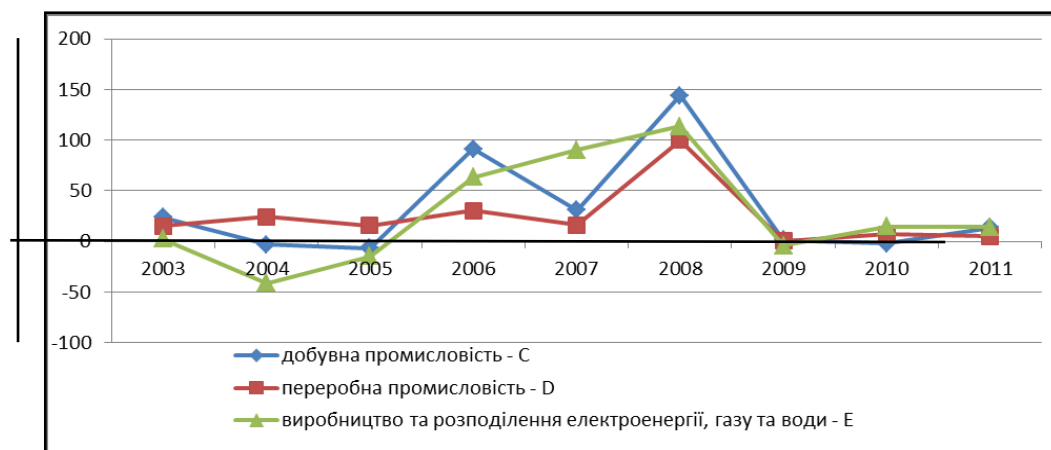

Рис. Динаміка інвестиційних надходжень у промисловість України

Таким чином, на графіку, видно підтвердження висновку, який отриманий раніше – інвестиційні надходження в переробну промисловість є стабільними та найменше ризиковими.

Далі визначимо наскільки різними є досліджувані структури. Для цього автор використовує інтегральний коефіцієнт структурних відмінностей Гатєва:

$$K_v = \sqrt{\frac{\sum (d_1 - d_2)^2}{\sum d_1^2 + \sum d_2^2}}$$

Вважається, якщо значення цього коефіцієнта близько до 0, то різниця між ознаками невелика, а якщо значення близько до 1, то найбільш суттєва різниця поміж ознаками структури [1].

Таким чином, провівши розрахунки, отримані такі результати (табл. 5)

Таблиця 5

Інтегральний коефіцієнт структурних відмінностей Гатєва

Промисловість	Значення
C - D	0,9203
D - E	0,9759
C - E	0,6641

На основі отриманих результатів можна зробити висновки. Так, при порівнянні добувної та переробної промисловостей видно, що між структурами дуже істотні відмінності, тому що значення коефіцієнта дорівнює 0,9203, що дуже близько до 1. Такий самий висновок можна зробити порівнявши переробну промисловість і виробництво та розподілення електроенергії, газу та води. В цьому випадку коефіцієнт має значення 0,9759. І тільки добувна промисловість і виробництво та розподілення електроенергії, газу й води має найменше значення цього коефіцієнта – 0,6641, що свідчить про відмінності в структурах, але не дуже великі.

Підводячи підсумок, можна відмітити, що інвестиційні надходження в економіку України найбільш сконцентровані на промисловості, а саме на переробній, про що свідчать усі розраховані показники.

Наук. керівн. Раєвська О. В.

Література: 1. Білик М. Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / Білик М. Д. // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 117–129. 2. <http://www.ukrstat.gov.ua/>.